

Iktatószám: 16017-1/2016.
(53850/2015.)
Ügyintéző: dr. Tatár Péter
Tárgy: átfogó vizsgálat lezárása

H-JÉ-IV-B-2/2016. számú határozat

A Magyar Nemzeti Bank (székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 8-9.) (MNB) által az Allianz Hungária Önkéntes Nyugdíjpénztárnál (székhely: 1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 48-52.) (Pénztár) lefolytatott átfogó vizsgálat során – az MNB nevében eljáró Pénzügyi Stabilitási Tanács (PST) felhatalmazása alapján – az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozom.

1. a) Felszólítom a Pénztárat, hogy tagi kölcsön szabályzatát hozza összhangba a jogszabályi rendelkezésekkel, ennek keretében helyezze hatályon kívül a tagi kölcsönt igénylő – megtakarításukat a klasszikus portfólión kívüli egyéb portfólióban tartó – tagok számára a klasszikus portfólióba történő átlépést előíró rendelkezéseket.

A Pénztár a fenti a) pontban foglaltak teljesítését jelen határozat kézhezvételét követő 90 (kilencven) napon belül – dokumentumokkal alátámasztva – igazolja az MNB részére.

- b) Felszólítom a Pénztárat, hogy módosítsa befektetési politikáját a jogszabályi előírásoknak megfelelően, tüntesse fel a tagi kölcsönt minden olyan portfólió esetében, amely azt befektetési eszközként tartalmazza.

A Pénztár a fenti b) pontban foglaltak teljesítését jelen határozat kézhezvételét követő 90 (kilencven) napon belül – dokumentumokkal alátámasztva – igazolja az MNB részére.

2. Felszólítom a Pénztárat, hogy panaszkezelési szabályzatát módosítsa a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, ennek keretében egészítse ki
 - a jegyzőkönyv tartalmi elemeinek felsorolását a Pénztár címével, valamint
 - a fogyasztónak minősülő ügyfél részére – panaszának elutasítása esetén – nyújtott tájékoztatást a bírósághoz fordulás lehetőségével.

A Pénztár a jelen pontban foglaltak teljesítését jelen határozat kézhezvételét követő 90 (kilencven) napon belül – dokumentumokkal alátámasztva – igazolja az MNB részére.

3. Felszólítom a Pénztárat, hogy a jövőben minden esetben a jogszabályban foglalt határidőben válaszolja meg a Pénztárhoz benyújtott panaszokat.
4. a) Felszólítom a Pénztárat, hogy alakítsa ki informatikai rendszere elemeinek adatosztályozási és kockázati minősítési rendszerét, illetve szabályozását, és a nyilvántartásokban, valamint a gyakorlatban alkalmazza a szabályzati előírásokat.

A Pénztár a fenti a) pontban foglaltak teljesítését jelen határozat kézhezvételét követő 90 (kilencven) napon belül – dokumentumokkal alátámasztva – igazolja az MNB részére.

- b) Felszólítom a Pénztárat, hogy dokumentálja az informatikai rendszerének üzemeltetési feladatait, és felügyelje azok végrehajtását a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

c) Felszólítom a Pénztárat, hogy informatikai szolgáltatójával együttműködve készítse el, tesztelje és oktassa a szolgáltatásai folyamatosságát akadályozó rendkívüli események kezelésére szolgáló terveit, dokumentálja a BCP/DRP tesztek sikeres végrehajtását, és az ez irányú oktatási tevékenységét.

A Pénztár a fenti b)-c) pontban foglaltak teljesítését jelen határozat kézhezvételét követő 180 (száznolcvan) napon belül – dokumentumokkal alátámasztva – igazolja az MNB részére.

5. Felszólítom a Pénztárat, hogy a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban alakítson ki saját befektetési nyilvántartást.

A Pénztár a jelen pontban foglaltak teljesítését jelen határozat kézhezvételét követő 90 (kilencven) napon belül – dokumentumokkal alátámasztva – igazolja az MNB részére.

6. a) Felszólítom a Pénztárat, hogy a jövőben az elhunyt pénztártagok tagsági jogviszonya megszűnésének időpontját – a jogszabályi előírások figyelembe vételével – az elhalálozás napjával állapítsa meg.

b) Felszólítom a Pénztárat, hogy a szolgáltatási, tagokkal való elszámolási szabályzatát módosítsa a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, ennek keretében

- konkrétan határozza meg az elszámolás fordulónapját azon – tagsági jogviszonyt megszüntető – pénztártagok esetében, akik a kifizetés fordulónapját nem jelölik meg.

A Pénztár a fenti b) pontban foglaltak teljesítését jelen határozat kézhezvételét követő 90 (kilencven) napon belül – dokumentumokkal alátámasztva – igazolja az MNB részére.

7. Felszólítom a Pénztárat, hogy a jövőben biztosítsa alapszabályának a jogszabályi rendelkezésekkel való összhangját.

8. Felszólítom a Pénztárat, hogy a jövőben a hozamok kereskedelmi kommunikációja során a mindenkor hatályos jogszabályi előírásokkal összhangban járjon el.

9. Kötelezem a Pénztárat 500.000,- Ft, azaz Ötszázezer forint felügyeleti bírság megfizetésére.

A kiszabott felügyeleti bírságot a határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 (harminc) napon belül kell az MNB hatósági bírság és költségtérítés fizetése bankszámlájára (19017004-01678000-30900002) – „felügyeleti bírság” megjelöléssel, valamint a határozat számának feltüntetésével – befizetni. A bírság önkéntes befizetésének elmaradása esetén azokat az MNB megkeresésére az állami adóhatóság adók módjára hajtja be. A bírság befizetésére meghatározott határidő elmulasztása esetén, a be nem fizetett bírságösszeg után késedelmi pótlék felszámolására kerül sor, amelynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A késedelmesen megfizetett késedelmi pótlék után nem számítható fel késedelmi pótlék. A késedelmi pótléket az MNB hivatkozott számú számlájára kell befizetni, a határozat számának feltüntetésével, „késedelmi pótlék” megjelöléssel. Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, a fizetési kötelezettség adók módjára haladéktalanul végrehajtásra kerül.

10. Felszólítom a Pénztárat, hogy az igazgatótanács elnöke e határozatot az igazgatótanács és az ellenőrző bizottság ülésén a közléstől számított 15 (tizenöt) napon belül, a pénztártagokkal a következő küldöttközgyűlésen ismertesse.

Az MNB felhívja a Pénztár figyelmét, hogy amennyiben jelen határozati felszólításoknak, illetve felhívásnak nem, vagy nem teljes körűen, illetve késedelmesen tesz eleget, az MNB-nek jogszabályban biztosított intézkedések alkalmazására van lehetősége, ideértve további bírság kiszabását is.

Az MNB eljárása során eljárási költség nem merült fel.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye. Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a határozat felülvizsgálatát a közléstől számított 30 (harminc) napon belül jogszabálysértésre hivatkozással a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól keresettel kérheti. A keresetlevelet – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve – az MNB-nél kell

3 (három) példányban benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, a felperes azonban a keresetlevélben a végrehajtás felfüggesztését kérheti. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben vagy az alperes közigazgatási szerv kereseti ellenkérelmének kézhezvételétől számított 8 (nyolc) napon belül írásban kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A VIZSGÁLAT CÉLJA ÉS LEFOLYTATÁSA

Az MNB a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (MNB tv.) 62. §-a, 64. § (1) bekezdés a) pontja, – a Vizsgálat megindításának időpontjában hatályos – 64. § (3) bekezdés d) pontja és 64. § (5) bekezdése, valamint a 2015. április 9. napján kelt kiértécsítő levél alapján hivatalból indított felügyeleti ellenőrzési eljárás keretében – korlátozott terjedelmű és mélységű, nem teljes körű – átfogó vizsgálatot (**Vizsgálat**) folytatott le a Pénztárnál. A Vizsgálat részeként az MNB az MNB tv.-nek – a Vizsgálat megindításának időpontjában hatályos – 64. § (5) bekezdésére figyelemmel 2015. május 11. és 2015. június 5. napja között helyszíni ellenőrzést tartott a Pénztár székhelyén. A Vizsgálat alá vont időszak (**Vizsgált Időszak**) 2011. január 1-jétől a vizsgálat lezárásának időpontjáig terjedt.

Az MNB a Vizsgálat megállapításait a 2015. október 9-én kelt vizsgálati jelentésben (**Jelentés**) foglalta össze, és azt nyilatkozattételre megküldte a Pénztár részére, húsz napos határidő tűzésével. A Pénztár a Jelentést 2015. október 9-én vette kézhez.

A Pénztár az MNB-hez 2015. november 2. napján érkezett beadványában tájékoztatta az MNB-t a Jelentésben foglalt megállapításokkal kapcsolatos észrevételeiről (**Észrevételek**). Az Észrevételeket az MNB áttekintette, kiértékelte és a jelen határozat meghozatala során figyelembe vette.

A VIZSGÁLAT MEGÁLLAPÍTÁSAI, A MEGÁLLAPÍTÁSOK MINŐSÍTÉSE, AZ ÉSZREVÉTELEK ÉRTÉKELÉSE

1. A tagi kölcsönrel kapcsolatos pénztári szabályozás vizsgálata

1.1 A Pénztár tagi kölcsön szabályzatának vizsgálata

1.1.1 Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat az alábbiakat állapította meg a Pénztár tagi kölcsön nyújtásával kapcsolatosan:

A Pénztár 2013. november 15-től hatályos tagi kölcsön szabályzatának (**Tagi Kölcsön Szabályzat**) 6. pontja az alábbiak szerint rendelkezik: „A Pénztár a tagi kölcsönt a klasszikus portfólióból nyújtja. Ennek érdekében a tagi kölcsönt igénylő pénztártagnak – amennyiben a kölcsön igénylésekor/folyósításakor az egyéni számlája nem a klasszikus portfólió részét képezi – kérelmével párhuzamosan rendelkeznie kell a klasszikus portfólióba irányuló portfólióváltásról is (a portfólióváltásra vonatkozó szabályok szerint).”

A Pénztár választható portfóliós szabályzatának 6.3 pontja szerint a Pénztár által működtetett alapporfólió nem a klasszikus portfólió, hanem a Kiegyensúlyozott portfólió. A klasszikus portfólióban – 2015. március 31-i adatok alapján – a Pénztár tagságának 5,4 %-a, míg a Kiegyensúlyozott portfólióban a 87,5 %-a tartja megtakarításait, tehát csaknem minden tagnak portfóliót kell váltania, aki igénybe kívánja venni a tagi kölcsönt.

A Pénztár szabályozása hátrányos helyzetbe hozza azon pénztártagokat, akik a tagi kölcsön igénylése pillanatában nem a klasszikus portfólióba tartoznak. A tagnak ugyanis annak érdekében, hogy tagi kölcsönhöz jusson, majd a tagi kölcsön visszafizetését követően annak érdekében, hogy megtakarítása ismételt az eredeti – általa választott – portfólióban kerüljön elhelyezésre, két portfólióváltást kell eszközölnie. Ez azt eredményezi, hogy a tagnak – az első alkalommal portfóliót váltó tagok kivételével – kétszer kell megfizetnie a választható portfóliós szabályzat szerinti portfólióváltási díjat, valamint el kell szenvednie az általa választott és a klasszikus portfólió közötti befektetési kockázatvállalásból adódó esetlegesen jelentős mértékű hozamvesztéséget. Az első alkalommal portfóliót váltó tagok esetében csak egyszer kell a tagnak a portfólióváltás díját megfizetnie, minthogy a Pénztár választható portfóliós szabályzatának 8. pontja értelmében az első portfólióváltás díja ingyenes. (Jelentés 2.1 (29) pont, Term. 11)

1.1.2 A Megállapítás minősítése

A Pénztár azzal, hogy a Tagi Kölcsön Szabályzat azt tartalmazza, hogy a tagi kölcsön iránti kérelmet benyújtó pénztártagnak – amennyiben a kölcsön igénylésekor/folyósításakor az egyéni számlája nem a klasszikus portfólió részét képezi – kérelmével párhuzamosan rendelkeznie kell a klasszikus portfólióba irányuló portfólióváltásról is, megsértette az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény (Öpt.) 49/B. § (1) bekezdését. Az Öpt. hivatkozott szakasza értelmében a nyugdíjpénztár pénztártagok által választható befektetési portfóliót biztosító rendszert (a továbbiakban: választható portfóliós rendszer) működtethet, melyben a pénztár felhalmozási időszakban lévő tagjai az egyéni nyugdíjszámlájukon lévő összeget a tag választása szerinti, a pénztár által kialakított portfóliók valamelyikébe fektethetik.

A Tagi Kölcsön Szabályzat hivatkozott rendelkezése kiüresíti, ezáltal sérti a tagi kölcsönt felvenni kívánó tagnak az Öpt. 49/B. § (1) bekezdésében rögzített portfólió-választási jogát, mivel a Tagi Kölcsön Szabályzat alapján köteles a klasszikus portfólióba átlépni. Amellett, hogy a Tagi Kölcsön Szabályzat hivatkozott rendelkezése jogsértő, a Pénztár egy olyan portfóliót jelölt ki a tagi kölcsönt igénylő tagok részére, melyben csupán a tagságnak mintegy 6%-a tartja megtakarításait.

1.1.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben az alábbiakra hivatkozott.

Az Öpt. 46. § (1) bekezdés b) pontja szerint a tagi kölcsön szabályait a nyugdíjpénztár alapszabályában kell rögzíteni, így a pénztár közgyűlésének döntési körébe tartozik, hogy nyújt-e tagjai részére tagi kölcsönt, és ha igen milyen feltételekkel. A Pénztár közgyűlése a kölcsön nyújtásának feltételeire vonatkozó döntése során a fentiekén kívül azt is figyelembe vette, hogy milyen előnyökkel-hátrányokkal, feladatokkal, ráfordításokkal jár a tagi kölcsön nyújtása. Ezen döntése során figyelembe vett bármely külső-, vagy belső tényező, feltétel megváltozása esetében ismételt döntést kell hoznia, a feltételrendszer szükséges módosításáról (ráfordításokról), vagy a tagi kölcsön nyújtás megszüntetéséről.

A Pénztár tagi kölcsönrel kapcsolatosan kialakított eljárásrendje biztosítja azon jogszabályi rendelkezésnek történő megfelelést, mely szerint a tagi kölcsön összege az egyéni számla 30%-át egy esetleges árfolyamesés követően sem haladhatja meg, mivel a klasszikus portfólió esetében - annak abszolút kockázat kerülő jelleg miatt - ilyen árfolyammozgás nem fordulhat elő.

A Pénztár álláspontja szerint a tagi kölcsön felvétele nem kötelező, így a tagi kölcsönt igénylő pénztártag – amennyiben élni kíván ezzel a lehetőséggel – számos feltételt elfogadva tudja ezt megtenni, a pénztártagok ezzel elfogadják a közgyűlés által meghatározott feltételeket is. Mindez nem korlátozza a portfólió-választás szabadságát, hiszen a nem kötelező tagi kölcsön igénylési rendszerben a tag maradhat az általa választott portfólióban és kölcsön iránti igényét egyéb úton elégítheti ki (pl. pénzügyi hitel felvételével - ahol hasonló kötelező feltételek teljesítése szükséges, mint pl. kötelező jelzáloghitel biztosíték, kötelező közjegyzői díj, biztosítás megkötése stb.).

Az MNB által kifogásolt, tagi kölcsönhöz kapcsolódó portfólió váltások döntő hányada nem járt együtt portfólióváltási költség levonásával, mivel a legtöbb esetben ez a pénztártag első portfólió váltása volt, ami a Pénztárban díjtalan. A Pénztár elfogadva az MNB érvelését a portfólióváltást 2016. január 1-től ingyenesé teszi, ami nemcsak a tagi kölcsönökhöz kapcsolódó portfólióváltásokra vonatkozik, hanem minden egyéb portfólióváltásra is, ezzel további előnyöket biztosítva a pénztártagok részére.

1.1.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

Az MNB egyetért azzal, hogy a tagi kölcsön nyújtása nem kötelező, vagyis a Pénztár szabadon dönthet arról, hogy biztosítja-e tagsága számára a tagi kölcsön folyósításának lehetőségét. Amennyiben azonban a Pénztár a tagi kölcsön nyújtásáról határoz, úgy ez nem járhat más tagi jogosítvány, így a tagokat megillető szabad portfólióválasztás jogának csorbításával. A Pénztár szabályzata nem korlátozhatja egy törvényben – jelen esetben, az Öpt.-ben – foglalt jogosultság gyakorlását.

A fentiekén túl az MNB nem fogadja el a Pénztárnak azon hivatkozását sem, miszerint kialakított gyakorlata biztosítja, hogy a tagi kölcsön összege az egyéni számla 30%-át egy esetleges árfolyamesés követően sem haladja meg. A Pénztár érvelése szerint a klasszikus portfólió esetében – annak abszolút kockázat kerülő jelleg miatt – ilyen árfolyammozgás nem fordulhat elő.

Az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól szóló 281/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet (Öbr.) 27. § (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a tagi kölcsön összege nem haladhatja meg a pénztártag egyéni számláján a kölcsönfelvétel időpontjában nyilvántartott összeg 30%-át, vagyis a 30%-os limitszabálynak a Pénztárnak a kölcsönfelvétel időpontjában kell megfelelnie, és nem folyamatosan a tagi kölcsön fennállása alatt.

Általánosan rögzíthető a befektetésekkel kapcsolatosan, hogy az alacsonyabb kockázatú eszközök hozampotenciálja alacsonyabb, illetve fordítva, a magasabb kockázatú eszközök esetében a várható hozam is magasabb. A fenti okból a kiegyensúlyozott portfólióból a klasszikus portfólióba – a tagi kölcsön felvétele okán – átlépni kényszerülő tagok a kiegyensúlyozott portfólióban rejlő magasabb hozampotenciáltól esnek el.

Az a körülmény, hogy a Pénztár lehetővé kívánja tenni tagjai számára az ingyenes portfólióváltást, nem teszi jogszabályszerűvé a tagi kölcsönt igénybe vevő tagok kötelező portfólióváltásának előírását. Az MNB ugyanis nem önmagában a felszámított költséget minősítette jogsértőnek, hanem a portfólióváltás kötelező előírását, melyhez kapcsolódó költség súlyosítja a jogsértést.

A Pénztár azon hivatkozását, hogy a portfólióváltások döntő hányada nem járt együtt portfólióváltási költség levonással, az MNB az intézkedés alkalmazása körében értékeli.

Az MNB a megállapítást az 1.1.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

1.1.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Fentiek alapján a jelen határozat rendelkező részének 1 a) pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy tagi kölcsön szabályzatát hozza összhangba a jogszabályi rendelkezésekkel, ennek keretében helyezze hatályon kívül a tagi kölcsönt igénylő – megtakarításukat a klasszikus portfólión kívüli egyéb portfólióban elhelyező – tagok számára a klasszikus portfólióba történő átlépést előíró rendelkezéseket.

1.2 A Pénztár befektetési politikájának vizsgálata

1.2.1 Megállapítás (tényállás)

A Pénztár a Vizsgált Időszak alatt több ízben nyújtott tagi kölcsönt a pénztártagok részére, azonban a Vizsgált Időszakban hatályos befektetési politikája (**Befektetési Politika**) egyik fedezeti portfólió – választható portfólió – összetételének meghatározása esetén sem tartalmazza a tagi kölcsönt mint befektetési eszközt.

A vizsgált letétkezelői nettó eszközérték kimutatások (2013. december 31., 2014. december 31., 2015. március 31.) – a Tagi Kölcsön Szabályzat jelen határozat 1.1.1 pontjában foglalt rendelkezésétől eltérően – ugyanakkor nemcsak a klasszikus, hanem a kiegyensúlyozott portfólió esetén is tartalmazzak tagi kölcsönre vonatkozóan adatot.

(Jelentés 3.1.1 (52) pont, 2.1 (29) pont, Bef.pol. 2., Term. 11.)

1.2.2 A Megállapítás minősítése

Az Öbr. 3. § (1) bekezdése értelmében a pénztár eszközeit az Öbr. 1. számú mellékletében meghatározott eszközökben tarthatja, illetve ezen mellékletben meghatározott eszközcsoportok szerint kell nyilvántartania. Az Öbr. 1. számú mellékletének 1. pontjának m) alpontja alapján a tagi kölcsön is egy befektetési eszköznek minősül.

Az Öbr. 16. § (1) bekezdése b) pontja értelmében a befektetési politikának tartalmaznia kell a pénztár kockázatvállaló képessége, valamint a pénztár meglévő, illetve várható kötelezettségei alakulása alapján - választható portfóliós rendszer esetében portfóliónként - meghatározott befektetési stratégiai eszközallokációt (cél-, minimum és maximum arányokat).

A Pénztár azzal, hogy a Befektetési Politika nem tartalmazza a tagi kölcsönt mint befektetési eszközt, megsértette az Öbr. fent hivatkozott 16. § (1) bekezdése b) pontját.

A tagi kölcsön egyidejűleg (i) egy tagoknak nyújtott szolgáltatás és (ii) egy befektetési eszköz. E kettős funkciójából fakadóan (i) tagoknak nyújtott szolgáltatásként a tagi kölcsönt – a jogszabályi feltételeknek történő megfelelés

esetén – a Pénztárnak bármely tag részére nyújtania kell, függetlenül attól, hogy a tag mely portfólióban tartja megtakarítását, a Pénztárnak tehát nincs mérlegelési lehetősége; (ii) ugyanakkor a Pénztár maga dönthet arról, hogy a tagi kölcsönt befektetési eszközként mely portfólióban, illetve portfóliókban helyezi el.

1.2.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár jelezte, hogy a tagi kölcsön, mint egyfajta befektetési forma hiányára vonatkozó MNB-álláspontnak történő megfelelés érdekében a soron következő küldöttközgyűlésen módosítja a Befektetési Politikát.

1.2.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár a jogsértést nem vitatta, csupán annak jövőbeli kiküszöbölése érdekében tervezett intézkedéseit ismertette. Az MNB a megállapítást az 1.2.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

1.2.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Az MNB a jelen határozat rendelkező részének 1 b) pontjában felszólította a Pénztárat, hogy módosítsa befektetési politikáját a jogszabályi előírásoknak megfelelően, tüntesse fel a tagi kölcsönt minden olyan portfólió esetében, amely azt befektetési eszközként tartalmazza.

2. A Pénztár panaszkezelési szabályzatának vizsgálata

2.1. Megállapítás (tényállás)

Az MNB a Pénztárnak a Vizsgálat helyszíni szakasza idején – 2015. október 14-ig – hatályos panaszkezelési szabályzata (**Panaszkezelési Szabályzat**), valamint a Vizsgálat Időszakban 2013. január 1-jétől hatályos korábbi panaszkezelési szabályzatai vizsgálata alapján megállapította, hogy azok nem tartalmazzák az alábbiakat:

- (i) a panasz kivizsgálása térítésmentes és a kivizsgálás az összes vonatkozó körülmény figyelembevételével történik,
- (ii) a jegyzőkönyv kötelező tartalmi elemeit,
- (iii) a panaszkezelés során bekérhető adatok körét, valamint, hogy az adatkezelésnek mely jogszabály rendelkezéseinek kell megfelelnie,
- (iv) a panaszkezeléshez fűződő részletes jogorvoslati lehetőségekről történő tájékoztatást.

A Panaszkezelési Szabályzat 8.8 pontja a panasz elutasítása esetére csupán az alábbiakat tartalmazza: Elutasítás esetén a választ indoklással kell ellátni. Az ügyfelet tájékoztatni kell a Felügyelet illetve a Pénzügyi Békéltető Testület elérhetőségéről. A Panaszkezelési Szabályzat tartalmazza 4. „A fogalmak meghatározása” című pontjában „Felügyelet” tárgyszónál az MNB, illetve a Pénzügyi Békéltető Testület elérhetőségeit.

(Jelentés 2.2.5 (42) pont, Panasz. 1)

2.2 A Megállapítás minősítése

- a) Azzal, hogy a Pénztár 2013. január 1. és 2013. június 9. között, valamint 2013. június 10. és 2013. december 31. között hatályban volt panaszkezelési szabályzatai nem tartalmazták a fenti 2.1. pont (i)-(iv) alpontjaiban foglaltakat, a Pénztár megsértette a 2013. január 1. és 2013. december 31. között hatályban volt, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak panaszkezelésére vonatkozó szabályokról szóló 6/2012. (IX.11.) PSZÁF rendelet (**6/2012. PSZÁF Rendelet**) 6. § (1) bekezdését. (A PSZÁF Rendelet alkalmazására 2013. október 1-jétől 2013. december 31-ig – a 20/2012. (X. 15.) MNB rendelet módosításáról szóló 19/2013. (IX. 27.) MNB rendelet 1. §-a alapján – került sor.)
- A 6/2012. PSZÁF Rendelet 6. § (1) bekezdése értelmében a panaszkezelési szabályzatot az 1. mellékletben foglalt szerkezeti, formai követelményeknek megfelelően, legalább az 1. mellékletben szereplő tartalmi elemekkel kell elkészíteni.

A 6/2012. PSZÁF Rendelet 1. számú melléklete (Panaszkezelési Mintaszabályzat) az alábbiak szerint rendelkezik:

II. A panasz kivizsgálása

A panasz kivizsgálása térítésmentes, azért külön díj nem számolható fel. (...)

1. Szóbeli panasz:

A jegyzőkönyv a következők rögzítésére alkalmas:

- a) a pénztártag neve;
- b) a pénztártag lakcíme, illetve amennyiben szükséges, levelezési címe;
- c) a panasz előterjesztésének helye, ideje, módja;
- d) a pénztártag panaszának részletes leírása, a panasszal érintett kifogások elkülönítetten történő rögzítésével, annak érdekében, hogy a pénztártag panaszában foglalt valamennyi kifogás teljeskörűen kivizsgálásra kerüljön;
- e) pénztári azonosító;
- f) a pénztártag által bemutatott iratok, dokumentumok és egyéb bizonyítékok jegyzéke;
- g) amennyiben a panasz azonnali kivizsgálása nem lehetséges, a jegyzőkönyvet felvevő személy és a pénztártag aláírása;
- h) a jegyzőkönyv felvételének helye, ideje.

III. A szolgáltató a panaszkezelés során különösen a következő adatokat kérheti a pénztártagtól:

- a) neve;
- b) pénztári azonosító;
- c) lakcíme, levelezési címe;
- d) telefonszáma;
- e) értesítés módja;
- f) panasszal érintett pénztári szolgáltatás;
- g) panasz leírása, oka;
- h) panaszos igénye;
- i) a panasz alátámasztásához szükséges, a pénztártag birtokában lévő dokumentumok másolata;
- j) meghatalmazott útján eljáró pénztártag esetében érvényes meghatalmazás;
- k) a panasz kivizsgálásához, megválaszolásához szükséges egyéb adat.

A panaszt benyújtó pénztártag adatait az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseinek megfelelően kell kezelni.

IV. Panaszkezeléshez fűződő tájékoztatási kötelezettség

A panasz elutasítása, vagy a panasz kivizsgálására előírt 30 napos törvényi válaszadási határidő eredménytelen eltelte esetén a pénztártag az alábbi testületekhez, illetve hatóságokhoz fordulhat:

- a) Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (levelezési címe: 1534 Budapest BKKP Pf. 777, telefon: 061-4899-100, e-mail cím: ugyfelszolgalat@pszaf.hupszaf.hu);
- b) Pénzügyi Békéltető Testület (a tagsági jogviszony létrejöttével, érvényességével, joghatásaival és megszűnésével, továbbá a szerződésszegéssel és annak joghatásaival kapcsolatos jogvita esetén, levelezési címe: H-1525 Budapest BKKP Pf. 172, telefon: 061-4899-100, e-mail: pbt@pszaf.hupszaf.hu);
- c) bíróság.

A 6/2012. PSZÁF Rendelet 6. § (1) bekezdése értelmében a panaszkezelési szabályzatot az 1. mellékletben foglalt szerkezeti, formai követelményeknek megfelelően, legalább az 1. mellékletben szereplő tartalmi elemekkel kell elkészíteni. Bár a Pénztár 2013. január 1. és 2013. december 31. között hatályban volt panaszkezelési szabályzata tartalmazta a 6/2012. PSZÁF Rendelet 1. számú melléklet IV. pontjában foglaltak közül az a) és b) pontban foglaltakat (panaszkezelési szabályzat 4. pontjában), illetve azt, hogy az ügyfelet tájékoztatni kell a panasz elutasítása esetén a Felügyelet, illetve a Pénzügyi Békéltető Testület elérhetőségeiről, ez nem azonos azzal, hogy az ügyfelet a 6/2012. PSZÁF Rendelet 1. számú melléklet IV. pontjában foglaltak szerint tájékoztatni kell arról, hogy a panasz elutasítása, vagy a panasz kivizsgálására előírt 30 napos törvényi válaszadási határidő eredménytelen eltelte esetén az ott meghatározott testületekhez, illetve hatóságokhoz fordulhat. A Pénztár panaszkezelési szabályzata a bírósághoz fordulás lehetőségét egyáltalán nem tartalmazta. Az MNB a fenti okokból minősítette a Pénztárnak az érintett időszakban hatályos panaszkezelési szabályzatának a jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatást tartalmazó rendelkezéseit jogsértőnek.

- b) A Pénztár azzal, hogy 2014. január 1. és 2014. július 31. között hatályban volt panaszkezelési szabályzata nem tartalmazta a fenti 2.1. pont (i)-(iv) alpontjaiban foglaltakat, megsértette a 2014. január 1. és 2014. július 31. között hatályban volt, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a pénzügyi intézmény, a pénzforgalmi intézmény, az elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, a magánnyugdíjpénztár, a biztosító, a független biztosításközvetítő, a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, a befektetési vállalkozás és az árutőzsdei

szolgáltató panaszkezelésére vonatkozó szabályokról szóló 40/2013. (XII.29.) MNB rendelet **(40/2013. MNB Rendelet)** 7. § (1) bekezdésében foglaltakat.

- A 40/2013. MNB Rendelet 7. § (1) bekezdése értelmében a panaszkezelési szabályzat legalább az 1. mellékletben foglalt tartalmi elemeket tartalmazza. A 40/2013. MNB Rendelet 1. számú mellékletének rendelkezései gyakorlatilag megegyeznek a 6/2012. PSZÁF Rendelet 1. számú mellékletének fent hivatkozott rendelkezéseivel, azzal a különbséggel, hogy a 40/2013. MNB Rendelet 1. számú mellékletének IV. pontja az MNB elérhetőségeit, továbbá egy 2. pontot is tartalmaz. A 40/2013. MNB Rendelet IV. pontja az alábbiak szerint rendelkezik:

IV. Panaszkezeléshez fűződő tájékoztatási kötelezettség:

1. A panasz elutasítása, vagy a panasz kivizsgálására előírt 30 napos törvényi válaszadási határidő eredménytelen eltelte esetén a fogyasztónak minősülő ügyfél az alábbiakhoz fordulhat:

a) Pénzügyi Békéltető Testület (a szerződés létrejöttével, érvényességével, joghatásaival és megszűnésével, továbbá a szerződésszegéssel és annak joghatásaival kapcsolatos jogvita esetén, levelezési címe: H-1525 Budapest BKKP Pf. 172, telefon: 061-4899-100, e-mail: pbt@mn.b.humnb.hu~);

b) Magyar Nemzeti Bank (levelezési címe: 1534 Budapest BKKP Pf. 777, telefon: 061-4899-100, e-mail cím: ugyfelszolgalat@mn.b.humnb.hu~);

c) bíróság.

2. A panasz elutasítása, vagy a panasz kivizsgálására előírt 30 naptári napos törvényi válaszadási határidő eredménytelen eltelte esetén a fogyasztónak nem minősülő ügyfél bírósághoz fordulhat.

- c) A Pénztár azzal, hogy a 2014. augusztus 1. és 2014. december 31. között hatályban volt panaszkezelési szabályzata, valamint a 2015. január 1-jétől hatályos Panaszkezelési Szabályzat nem tartalmazta a fenti 3.1. pont (i)-(iv) alpontjaiban foglaltakat, a Pénztár megsértette a 2014. augusztus 1-jétől hatályos, a pénzügyi szervezetek panaszkezelésére vonatkozó szabályokról szóló 28/2014. (VII.23.) MNB rendelet **(28/2014. MNB Rendelet)** 7. § (1) bekezdésében foglaltakat.

- A 28/2014. MNB Rendelet 7. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a panaszkezelési szabályzat legalább az 1. mellékletben foglalt tartalmi elemeket tartalmazza. A 28/2014. MNB Rendelet 1. számú mellékletének rendelkezései gyakorlatilag megegyeznek a 40/2013. MNB Rendelet 1. számú mellékletének fent hivatkozott rendelkezéseivel, azzal a különbséggel, hogy a 28/2014. MNB Rendelet 1. számú mellékletének IV. pontja pusztán utal az MNB aktuális elérhetőségeire, továbbá egy 3. pontot is tartalmaz. A 28/2014. MNB Rendelet IV. pontja az alábbiak szerint rendelkezik:

IV. Panaszkezeléshez fűződő tájékoztatási kötelezettség

1. A panasz elutasítása vagy a panasz kivizsgálására előírt 30 napos törvényi válaszadási határidő eredménytelen eltelte esetén a fogyasztónak minősülő ügyfél az alábbiakhoz fordulhat:

a) Pénzügyi Békéltető Testület (a szerződés létrejöttével, érvényességével, joghatásaival és megszűnésével, továbbá a szerződésszegéssel és annak joghatásaival kapcsolatos jogvita esetén): az aktuális elérhetőségek (levelezési cím, telefonszám) az MNB honlapján megtalálhatók, azokat kell a szabályzatban feltüntetni;

b) Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központ: az aktuális elérhetőségei (levelezési cím, telefonszám) az MNB honlapján megtalálhatók, azokat kell a szabályzatban feltüntetni;

c) bíróság.

2. A panasz elutasítása vagy a panasz kivizsgálására előírt 30 naptári napos törvényi válaszadási határidő eredménytelen eltelte esetén a fogyasztónak nem minősülő ügyfél bírósághoz fordulhat.

3. A panasz elutasítása vagy a panasz kivizsgálására előírt 30 naptári napos törvényi válaszadási határidő eredménytelen eltelte esetén a fogyasztót tájékoztatni kell arról, hogy kérelmére a Pénzügyi Békéltető Testület, illetve a Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központ előtt megindítható eljárás alapjául szolgáló kérelem nyomtatvány megküldését igényelheti.

2.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

Az Észrevételekben a Pénztár az alábbiak szerint nyilatkozott:

Az (i) pont alatti megállapítással kapcsolatosan a Pénztár a panaszok kivizsgálását mindenkor díjmentesen végezte és végzi. A Pénztár álláspontja szerint abban az esetben, ha valamely szabályzat nem tartalmaz az eljáráshoz kötődően megállapított költséget, díjat, akkor a Pénztár azt nem jogosult felszámolni (nincs jogalapja). A Pénztár az

MNB észrevételeinek eleget téve külön rögzítette a 2015. október 15-én hatályba léptetett módosított panaszkezelési szabályzatában (**Módosított Panaszkezelési Szabályzat**) a fenti költségmentességet.

A (ii) pont alatti megállapítással kapcsolatosan a Pénztár arról tájékoztatta az MNB-t, hogy a Panaszkezelési Szabályzat 8.3. fejezete rögzíti, hogy a személyes, illetve telefonos panasz esetén, a panaszok rögzítését (jegyzőkönyv) a panasz felvételi adatlapon szükséges elvégezni, mely a Pénztár honlapján mindenkor elérhető. A panasz felvételi adatlap tartalmazza a vonatkozó rendeletben foglalt jegyzőkönyv készítéséhez előírt kötelező elemeket valamint a kivizsgáláshoz bekérhető adatokra is kiterjed. Az MNB megállapításában foglaltak figyelembe vétele érdekében a panaszfelvételi adatlapot a Pénztár formálisan is a Panaszkezelési Szabályzat részévé teszi, mellékletként rögzíti. Mindezekon túlmenően a Pénztár tájékoztatta az MNB-t, hogy a Panaszkezelési Szabályzaton kívül internetes honlapján több éve egy, a panaszkezeléssel kapcsolatos tájékoztató anyagot is közzétesz, melyben a legfontosabb tudnivalókat foglalja össze az ügyfelei részére. A Pénztár a legutóbbi tájékoztató anyagát csatolta az Észrevételekhez, és külön kérés esetén az előző évek tájékoztatóit is az MNB rendelkezésére bocsátja.

A (iii) pont alatti megállapítással kapcsolatosan: A Pénztár tájékoztatta az MNB-t, hogy a Panaszkezelési Szabályzatot kiegészítette a panaszkezelés során bekérhető dokumentumok körével.

A (iv) pont alatti megállapítással kapcsolatosan a Pénztár arról tájékoztatta az MNB-t, hogy a Panaszkezelési Szabályzatot kiegészítette a jogorvoslati tájékoztatásra vonatkozó rendelkezésekkel. A kiegészített Panaszkezelési Szabályzat külön részletezi az egyes ügyfajtákra vonatkozóan is az igénybe vehető eljárásokat. Az MNB által a Vizsgálat során tett megállapítások alapján a fentiekől függetlenül a Pénztár a Panaszkezelési Szabályzatot az MNB rendelet mintaszabályzatának megfelelően kiegészítette. Az új panaszkezelési szabályzat hatályba lépésnek időpontja 2015. október 15.

2.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A jelen határozati pontban hivatkozott 6/2012. PSZÁF Rendelet, illetve MNB rendeletek kapcsán rögzítendő, hogy azok 1. számú mellékleteikben tételesen felsorolják a panaszkezelési szabályzat kötelező tartalmi elemeit. Az ott felsoroltaktól a Pénztár annyiban térhet el, hogy – a pénztár méretéhez, gyakorlati tapasztalataihoz illeszkedően – panaszkezelési szabályzatát a hivatkozott rendeletekhez képest további elemekkel is kiegészítheti, a rendeletekben foglaltakhoz képest kevesebb elemet a panaszkezelési szabályzat azonban nem tartalmazhat. Az MNB a fentiekre figyelemmel értékelt az Észrevételeket.

(i) A térítésmentes eljárásra vonatkozó rendelkezést a Pénztár a Panaszkezelési Szabályzataból nem mellőzheti, az kötelező tartalmi elem. A Módosított Panaszkezelési Szabályzat tartalmazza a hiányolt rendelkezést, ezzel a Pénztár a jogsértést megszüntette.

(ii) A Pénztár honlapján elérhető panasz felvételi adatlappal kapcsolatosan is a fent írottak az irányadóak, vagyis a 28/2014. MNB rendelet szerint a panaszkezelési szabályzatnak kell tartalmaznia a jegyzőkönyv kötelező tartalmi elemeit. Az is elfogadható, ha a jegyzőkönyv mintapéldánya a panaszkezelési szabályzat mellékletét képezi és a mintapéldányban valamennyi kötelező tartalmi elem szerepel. A Pénztár a Módosított Panaszkezelési Szabályzat 8.3.1 pontjában felsorolja a jegyzőkönyv tartalmi elemeit, továbbá a panaszbejelentő adatlap a Módosított Panaszkezelési Szabályzat 1. számú mellékletét képezi. A Módosított Panaszkezelési Szabályzat 8.3.1 pontjában foglalt felsorolás azonban nem tartalmazza a 28/2014. MNB rendelet II.1.7. i) pontját (i) a panasszal érintett szolgáltató neve és címe). A Módosított Panaszkezelési Szabályzat 1. számú melléklete tartalmazza a szolgáltató nevét, azonban a címét nem. A fenti okból a Módosított Panaszkezelési Szabályzat nem tartalmazza teljes körűen az előírt tartalmi elemeket, vagyis a Módosított Panaszkezelési Szabályzat nem felel meg maradéktalanul a 28/2014. MNB rendelet II. pont 1.7. alpontjában foglaltaknak.

(iii) A Módosított Panaszkezelési Szabályzat tartalmazza a Pénztár által a panaszkezelés során bekérhető adatokat, illetve a vonatkozó jogszabályhelyet az adatok kezelésére, így ezzel a Pénztár a jogsértést megszüntette.

(iv) A Módosított Panaszkezelési Szabályzat a jogorvoslatról történő tájékoztatás körében továbbra sem tartalmazza, hogy a fogyasztónak minősülő ügyfél a bírósághoz is fordulhat, melyet a 28/2014. MNB Rendelet 1. számú melléklet IV. pont c) alpontja tartalmaz. A Pénztár a jogsértést nem orvosolta maradéktalanul.

A fentiekre tekintettel az MNB a megállapítást a 2.1. pontban foglalt tartalommal fenntartja.

2.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Fentiek alapján a jelen határozat rendelkező részének 2. pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy panaszkezelési szabályzatát módosítsa a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, ennek keretében egészítse ki a jegyzőkönyv tartalmi elemeinek felsorolását a Pénztár címével, valamint a fogyasztónak minősülő ügyfél részére – panaszának elutasítása esetén – nyújtott tájékoztatást a bírósághoz fordulás lehetőségével.

3. A Pénztár panaszkezelési gyakorlatának vizsgálata

3.1 Megállapítás (tényállás)

Az MNB a Pénztár által megküldött panasznyilvántartás vizsgálata során azt állapította meg, hogy a panasznyilvántartás szerint 2011. január 1. és 2015. március 30. között a Pénztár 763 panaszt érkeztetett. A Pénztár nyilatkozata és a panaszügyi nyilvántartás ellenőrzése alapján a Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár öt esetben - 8370971407, 8314040479, 8322142684, 8344171490 és 8357963293 adóazonosító jelű tagok esetében - 30 napot meghaladóan küldte meg a panaszra adott válaszát.

(Jelentés 2.2.5 (46) pont, Panasz. 5)

3.2 A Megállapítás minősítése

A Pénztár azzal, hogy öt esetben a beérkezett panaszokat 30 napon túl válaszolta meg, megsértette az Öpt. 29/A. § (7) bekezdését. Az Öpt. 29/A. § hivatkozott bekezdése azt tartalmazza, hogy a pénztár az írásbeli panasszal kapcsolatos, indokolással ellátott válaszát a panasz közlését követő harminc napon belül küldi meg.

3.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár nem tett észrevételt a megállapításra.

3.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

Az MNB a megállapítást a 3.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

3.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Fentiek alapján a jelen határozat rendelkező részének 3. pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy a jövőben minden esetben a jogszabályban foglalt határidőben válaszolja meg a Pénztárhoz benyújtott panaszokat.

4. Az informatikai előírások betartásának vizsgálata

4.1 Az informatikai nyilvántartási rendszerek vizsgálata

4.1.1 Megállapítás (tényállás)

Az MNB a Pénztár informatikai nyilvántartásának vizsgálata alapján az alábbiakat állapította meg:

A Pénztár által bemutatott - a pénztári rendszerekre vonatkozóan az Allianz Hungária Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság (IT Szolgáltató) által kialakított és alkalmazott - szervernyilvántartás a szerverek mellett az ORACLE adatbázisok és az alkalmazási rendszerek nyilvántartását is tartalmazza. A nyilvántartásban a „magas” kockázati szintűnek minősített Nyugdíjpénztári Libra alkalmazás adatait tartalmazó ORACLE adatbázis „alacsony” kockázati minősítést kapott az IT Szolgáltatótól. Az IT Szolgáltató által alkalmazott kockázatelemzési módszertan a Pénztár adatbázisait (Kempelen_NYPADO, PORTA_NYUP, phobos_NYPINT) alacsony és közepes, valamint a „kempelen” és „porta” szervereket közepes kockázatúnak minősíti. A TESZT adatbázisok „nagyon alacsony” kockázatát azok deperszonalizáltságával indokolják.

A Pénztárnál nem áll rendelkezésre az informatikai rendszer elemeire vonatkozó, saját adatosztályozási és kockázati minősítési rendszer, illetve kockázati besorolás.

(Jelentés 3.3.3 (72) pont, Inform.6)

4.1.2 A Megállapítás minősítése

A Pénztár azzal, hogy nem áll rendelkezésre az informatikai rendszer elemeire vonatkozó, saját adatosztályozási és kockázati minősítési rendszer, a pénztári adatok minősítésén alapuló kockázati besorolás, megsértette az Öpt. 40/C. § (7) bekezdés c) pontját. Az Öpt. hivatkozott szakasza értelmében a pénztárnál mindenkor rendelkezésre kell állnia az informatikai rendszer elemeinek a pénztár által meghatározott biztonsági osztályokba sorolási rendszerének.

4.1.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

Az Észrevételekben a Pénztár azt nyilatkozta, hogy a Pénztár által átadott, az IT Szolgáltató által kialakított kockázati besorolásokat tartalmazó nyilvántartás nem a tárolt adatok kockázati besorolását tükrözi, hanem az adott tárolóeszközök informatikai kockázati minősítését mutatja, ami a technikai jellegű kockázatok besorolása alapján történt meg.

A szerverek kockázati besorolását elsődlegesen a hozzáférésekből adódó kockázat súlyozza. Ez a súly internetes kiszolgáló esetében magas, míg a csak belső hálózaton elérhető alkalmazásszervereké alacsonyabb, az alkalmazásszervereken keresztül elérhető adatbázisszervereké pedig a legalacsonyabb. Ezért magas a PHOBOS internetes szerver kockázati besorolása, míg a PORTA (Nyugdíj Libra) adatbázisszerveré alacsony. A Pénztár az Észrevételekhez mellékelte a pénztári rendszerek/szerverek kockázati besorolását megállapító részletes dokumentumokat (/Inform_6/*.XLS).

A Pénztár az ISZ 012/2014 számú „Az adatok osztályba sorolásának rendje” elnevezésű szabályzatában rendelkezett a kezelt adatok osztályozásának, kockázati szintje meghatározásának rendjéről. A jelzett szabályzatot a Pénztár az Informatikai kérdőív átadásával egyidejűleg adta át az MNB részére, melyet a Pénztár ismételt benyújtott az Észrevételek mellékleteként. (Inform_6/2.3.5_AdatokOsztt_ISZ 012-2014.docx)

A Pénztár informatikai biztonsági szabályzatai az IT Szolgáltató számára elérhetőek, az IT Szolgáltatóval informatikai rendszertámogatásra kötött SLA szerződés (SLA Szerződés) 6.16 pontja értelmében az IT Szolgáltatónak úgy kell feladatait ellátnia, megszerveznie, hogy ennek során figyelemmel kell lennie a Pénztár adatfeldolgozási rendjére vonatkozó szabályzatrendszerre.

A Pénztár álláspontja szerint a jelzett szabályzatban meghatározottakkal teljesítette az Öpt. 40/C. § (7) bekezdésében előírtakat.

4.1.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben foglaltak alapján – tévesen – együttesen kezeli az adatok biztonsági osztályba sorolását, és kockázati minősítési rendszerét. A Pénztár által hivatkozott „Az adatok osztályba sorolásának rendje” elnevezésű szabályzat a "kockázati szint" kifejezést egyáltalán nem tartalmazza, azonban rögzíti, hogy az osztályozás független a tárolás helyétől és a tárolóeszköztől. A Pénztár nem a saját, az informatikai rendszerelemekre vonatkozó biztonsági osztályokba sorolási rendszerét, hanem az IT Szolgáltató informatikai vagyonelem nyilvántartását mutatta be a csatolt mellékletekben. Az SLA Szerződés 6.16 pontja nem mentesítette, illetve nem is mentesítheti a Pénztárat az informatikai rendszer elemeinek a Pénztár által meghatározott biztonsági osztályokba sorolási rendszere kialakításának törvényi kötelezettsége alól. A Pénztár tehát nem teljesítette az Öpt. 40/C. § (7) bekezdés c) pontjában foglaltakat, mert az Öpt. hivatkozott pontja alapján a Pénztárnak kell kialakítania biztonsági osztályokba sorolási rendszert.

A fentiekre tekintettel az MNB a megállapítást az 4.1.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

4.1.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Fentiek alapján a jelen határozat rendelkező részének 4 a) pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy alakítsa ki informatikai rendszere elemeinek adatosztályozási és kockázati minősítési rendszerét, illetve szabályozását, és a nyilvántartásokban, valamint a gyakorlatban alkalmazza a szabályzati előírásokat.

4.2 Az informatikai ellenőrző rendszer vizsgálata

4.2.1 Megállapítás (tényállás)

Az MNB a Pénztár részére nyújtott informatikai szolgáltatások vizsgálata során az alábbiakat állapította meg:

A Pénztár nem rendelkezik – kritikus üzleti rendszere (Libra) vonatkozásában – a részére rendszeresen nyújtott informatikai üzemeltetési feladatok dokumentációjával, mely alapján a tevékenységek végrehajtása ellenőrizhető lenne. Az IT Szolgáltató által a Pénztár részére nyújtott szolgáltatásokat tartalmazó SLA szolgáltatási katalógusok nem tartalmazzák a Libra rendszer üzemeltetésére vonatkozó feladatokat. Az SLA szolgáltatási katalógus az alkalmazások üzemeltetési feladatainak meghatározását a megrendelő hatáskörébe utalja, konkrétan: „A Nyugdíjpénztári alkalmazásokhoz kapcsolódó napi rutin feladatok elvégzése a Megrendelő által meghatározott ütemezés és függőségek szerint. A feladatok ütemezését a kölcsönösen elfogadott, és időről időre kiadott „Zárási ütemterv”, valamint „az alkalmazás üzemeltetői lista tartalmazza.” A Pénztár nem mutatta be az SLA-ban felsorolt üzemeltetési feladatokat előíró dokumentumokat. A Pénztár által a Libra rendszer üzemeltetési dokumentációjaként átadott leírás nem kapcsolódik az aktuális rendszerkörnyezethez. (Jelentés 3.3.3 (72) pont, Inform.7)

4.2.2 A Megállapítás minősítése

A Pénztár a fentiekkel megsértette az Öpt. 40/C. § (4) bekezdésében foglaltakat, mely szerint a pénztárnak ki kell dolgoznia az informatikai rendszerének biztonságos működtetését felügyelő informatikai ellenőrző rendszert és azt folyamatosan működtetnie kell.

4.2.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

Az Észrevételekben a Pénztár azt nyilatkozta, hogy a Libra felhasználói zárási funkciók - napi, havi, negyedéves, éves - nem generálnak IT rendszergazdai feladatokat az IT Szolgáltató részére. Ellenben a folyamatos üzemeltetés feltételeiről és követelményeiről a Pénztár igazgatói utasítást adott ki a Szolgáltató rendszergazdái részére, melyet a Pénztár az Észrevételekhez mellékelte (Inform_7/Üzemeltetési_utasítás_DBA_penztar.docx). A Pénztár továbbá az IT Szolgáltatónál rendszeresített mentési és archiválási adatlapokon határozta meg a Mentési rend szabályzat 7. pontjában lefektetett mentési és archiválási feladatokat az IT Szolgáltató részére. Ezen túlmenően az IT Szolgáltató rendszeradminisztrátori csoportjai részére átadásra kerültek a Libra6 szállítója által kiállított "Libra6 üzemeltetési" és "Libra6 helyreállítás mentésből" dokumentációk. Az említett dokumentumokat a Pénztár az MNB részére 2015. május 5-én adta át az 1. számú informatikai CD-n. A dokumentumokat a Pénztár az Észrevételekhez újra csatolta: Inform_7/Libra6_ÜzemeltetésiDok6i_v16.doc; /Libra_helyreállítás_mentésből.doc; /Üzemeltetési_utasítás_DBA_Penztar.docx; /5.5.1_mentesi_adatlapok/archivalasi_adatlap_NYUP.docx és adatbázis_mentesi_adatlap_NYUP.docx dokumentumokkal/.

A Pénztár Libra rendszerének Libra6 Üzemeltetési dokumentációja a szállító által a rendszerrel szállított – „LIBRA6i integrált rendszer Üzemeltetési dokumentáció” elnevezésű – általános telepítési és üzemeltetési dokumentum (**Üzemeltetési Dokumentum**), több platformra is vonatkoztatható. A Szállító az Üzemeltetési Dokumentumot rendszeresen frissíti. A pénztári implementációk operációs rendszer, adatbáziskezelő és alkalmazáserver környezetek verziószámai, környezeti paraméter beállításai tekintetében megfelelnek az Üzemeltetési Dokumentum 2.1 pontjában előírtaknak, azzal konzisztensek - Red Hat Enterprise Linux v5, Oracle 11gR2 EE adatbázis kezelő il. Oracle IAS 11.

A fentiek alapján a Pénztár álláspontja szerint nem megalapozott a megállapításban foglalt azon következtetés, miszerint az üzemeltetési dokumentáció nem kapcsolódik az aktuális rendszerkörnyezethez.

4.2.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár nem képes informatikai rendszerének biztonságos működését felügyelni, ha csak a szállító, valamint az IT Szolgáltató dokumentumaira tud támaszkodni, és az abban foglaltakat nem specifikálta saját, valóságos környezetére. A hivatkozott, pénztári "Üzemeltetési utasítás" azért nem fogadható el, mert a Pénztár nem adhat utasítást az IT Szolgáltató adminisztrátorainak, az „Üzemeltetési utasítás”-ban foglalt elvárásokat a szolgáltatási szerződés mellékletében – az SLA szolgáltatási katalógusokban – kell a Pénztárnak rögzítenie. A dokumentumok az Észrevételek mellékleteként csatoltakkal együtt sem képeznek a Szolgáltatási szerződéssel összefüggő, a teljesítés megítélésére, ellenőrzésére alkalmas rendszert.

A fenti okból a Pénztár Igazgatói utasítása nem alkalmas arra, hogy igazolja az Öpt. 40/C. § (4) bekezdésében foglaltak teljesülését.

A Pénztár által benyújtott egyéb dokumentumok értékelése:

- Inform_7/Libra6_ÜzemeltetésiDok6i_v16.doc: A Libra Zrt. által utolsó alkalommal 2015. január 12-én frissített „integrált gazdálkodási rendszer” üzemeltetési dokumentáció, mely minden információt tartalmaz a rendszer

használatbavételéhez, de csak javaslatnak minősíthető, mivel csak a lehetőségek széles körét ismerteti. Az „ALLIANZ” kifejezés nem szerepel benne, a „pénztár” kifejezést pénztárosi szerepkörhöz rendeli.

- Libra_helyreállítás_mentésből.doc: A dokumentum nem rendszeres üzemeltetési feladatra vonatkozik, a dokumentum a 2013. szeptember 20-án készült dokumentum a Mentési_és_Visszaállítási_Eljárási IU 011-2014 sz. lg. utasításra hivatkozik.
 - Üzemeltetési utasítás_DBA_Penztar.docx: A dokumentum tartalmaz „rendszeres tevékenységek” leírást, de ez nem kapcsolódik a szolgáltatási szerződéshez (SLA).
 - 5.5.1_mentesi_adatlapok/archivalasi_adatlap_NYUP.docx és adatbazis_mentesi_adatlap_NYUP.docx dokumentumok: A dokumentum csupán mentés igénylésére szolgál.
- Az MNB a megállapítást a 4.2.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

4.2.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján jelen határozat rendelkező részének 4 b) pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy dokumentálja az informatikai rendszerének üzemeltetési feladatait, és felügyelje azok végrehajtását a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

4.3 Az üzletmenet folytonossági szabályzat vizsgálata

4.3.1 Megállapítás (tényállás)

Az MNB megvizsgálta a Pénztár üzletmenet folytonossági szabályzatát, mellyel kapcsolatosan az alábbiakat állapította meg:

A Pénztár üzletmenet folytonossági szabályzata (**Szabályzat**) csak követelményeket fogalmaz meg, azonban nem kapcsolódnak hozzá megvalósítást tartalmazó dokumentumok. A Szabályzat nem rendelkezik az üzletmenet folytonossági (**BCP**) tervek rendszeres teszteléséről és oktatásáról. A bemutatott – az Allianz Hungária Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaságra vonatkozó – Informatikai Katasztrófa Elhárítási (**DRP**) tervben a Pénztár kritikus rendszereinek helyreállítása és annak tesztelése nem szerepel (a „Pénztár”, „Libra” szavak sem szerepelnek). A Pénztár a Vizsgálat során tett – ad. 41. „A Pénztár BIA, BCP tervek és eljárások, valamint a BCP tesztelés és oktatás dokumentumai” című – nyilatkozatában elismeri, hogy: „...alapvető feladat lenne a kiszervezett tevékenységet végzők lépéseihez való igazodás és az általuk biztosított ideiglenes feltételekhez való alkalmazkodás.” [IT_2.1.4.1.1, IT_2.1.4.1.2, IT_41] (Jelentés 3.3.3 (72) pont, Inform.10)

4.3.2 A Megállapítás minősítése

A Pénztár a fentiekkel megsértette az Öpt. 40/C. § (6) bekezdés g) pontjában foglaltakat, mely szerint a pénztárnak tevékenysége ellátásához, nyilvántartásai naprakész és biztonságos vezetéséhez meg kell valósítania a biztonsági kockázatelemzés alapján indokolt védelmi intézkedéseket és rendelkeznie kell legalább a szolgáltatásai folyamatosságát akadályozó rendkívüli események kezelésére szolgáló tervvel.

4.3.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

Az Észrevételekben a Pénztár azt nyilatkozta, hogy a Vizsgálat megállapításai alapján a Pénztár áttekintette a korábbiakban készített BCP szabályozását és aktualizálta az abban leírtakat. A DRP tervét az új, aktualizált szabályzat szellemében dolgozza ki. A Pénztár az Észrevételekhez csatolta az aktualizált szabályzatot.

A Pénztár a kockázatok csökkentése érdekében negyedéves gyakorisággal teljeskörű adatbázis és alkalmazási környezet mentést készített az IT Szolgáltatóval hordozható HDD-re (mentési logok a jelen határozatban nem foglalt Inform.11 pont szerinti megállapításhoz kapcsolódóan kerültek bemutatásra). A mentés öntelepítő batch-vezérléssel van ellátva, így megfelelő hardware rendelkezésre állása esetén a Pénztár informatikusai maguk képesek a fő nyilvántartó rendszer (Libra) helyreállítására. A hozzáférési védelemmel ellátott HDD az IT Szolgáltatótól elkülönült, pénztári kezelésben lévő területen zárt, tűzbiztos szekrényben kerül tárolásra. A Pénztár biztosítási szerződést kötött tartalék helyszín biztosítására egy esetleges katasztrófa-esemény bekövetkezése esetére. A megkötött szerződés másolatát a Pénztár az Észrevételekhez csatolta (Uzletmenet_folyt_biztositas.pdf, Uzletmenetfolyt_biztositas_mellekletek.pdf).

4.3.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

Az Észrevételekben a Pénztár a megállapításban foglalt jogsértést nem vitatta, csupán a kockázatcsökkentés iránt tett, illetve tervezett lépéseit mutatta be, utóbbiak megvalósításáig azonban az üzemeltetés kockázata magas marad.

Az MNB a megállapítást az 4.3.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

4.3.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján jelen határozat rendelkező részének 4 c) pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy az informatikai szolgáltatójával együttműködve készítse el, tesztelje és oktassa a szolgáltatásai folyamatosságát akadályozó rendkívüli események kezelésére szolgáló terveit, dokumentálja a BCP/DRP tesztek sikeres végrehajtását, és az ez irányú oktatási tevékenységét.

5. A befektetések nyilvántartásának vizsgálata

5.1 Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár saját befektetési nyilvántartási rendszerrel nem rendelkezik, a Pénztár által vezetett analitikus nyilvántartások köre nem terjed ki a befektetések nyilvántartására. A pénztári befektetési tranzakciók rögzítését, nyilvántartását 2006. évtől kezdődően a Pénztár vagyongazdálkodója, az Allianz Alapkezelő Zrt. (székhely: 1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 48-52.) (**Vagyongazdálkodó**) a saját tulajdonában lévő TRASSET rendszerben végzi.

A Pénztár közvetlen kapcsolattal rendelkezik a rendszerhez, így folyamatosan követni tudja a tranzakciókat és egyéb értékpapír-műveleteket. A Vagyongazdálkodó által vezetett analitikus befektetési nyilvántartási rendszerből a Pénztár lekérdezésekkel kapja meg a számára szükséges adatokat, melyet a főkönyvi könyveléshez történő feladást megelőzően az alapbizonylatok alapján ellenőriz.

(Jelentés 3.3.4.3 (79) pont, Bef.nyilv.rends. 1.)

5.2 A Megállapítás minősítése

A Pénztár azzal, hogy befektetéseiről saját nyilvántartással nem rendelkezik, megsértette az önkéntes nyugdíjpénztárak beszámolóképzési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 223/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet (**Öszi.**) 6. § (1) és a 42/A. § (9) bekezdésében foglaltakat.

Az Öszi. 6. § (1) bekezdése értelmében a pénztár a vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetére ható eseményekről a kettős könyvvitel zárt rendszerében folyamatosan - e rendeletben rögzített szabályok szerint - üzemgazdasági szemléletű nyilvántartást vezet, és azt az üzleti év, illetve a negyedév végével - az elszámoló egységekre épülő nyilvántartási rendszert alkalmazó pénztár havonta - lezárja.

Az Öszi. 42/A. § (9) bekezdésében foglaltak szerint a pénztárnak a befektetett pénzügyi eszközök, valamint a forgóeszközök között kimutatott értékpapírokhoz kapcsolódóan folyamatos, naprakész analitikus nyilvántartást kell vezetnie.

a) Az értékpapírok analitikus nyilvántartásának legalább a következő adatokat kell tartalmaznia: vagyongazdálkodónként elkülönítetten értékpapírfajtánként az értékpapír azonosító adatait, az értékpapírokkal kapcsolatos tranzakciókat (vásárlás, eladás, lejárat, kamat-, illetve osztalékfizetés) a tranzakció időpontját, az értékpapír névértékét, vételárát, illetve eladási árát, piaci értékét, kamatozó értékpapírok esetében a vételárban, illetve eladási árban felhalmozott kamat összegét, az értékpapír beszerzési (könyv szerinti) értékét, eladáskor az értékpapír könyv szerinti értékének csökkenését, az eladáskor realizált kamat, árfolyamnyereség, illetve árfolyamvesztés, valamint az elhatárolt befektetési tevékenységgel összefüggő költségek és ráfordítások összegét. A mérlegfordulónapi és a negyedév végi - az elszámoló egységekre épülő nyilvántartási rendszert alkalmazó pénztár esetén a napi - értékeléshez kapcsolódóan az analitikus nyilvántartásban ki kell mutatni az értékpapírok piaci értéke és könyv szerinti értéke közötti különbség összegét, azon belül az időarányosan járó kamat, járó osztalék, devizaárfolyam változásából adódó árfolyamnyereség, árfolyamvesztés összegét, valamint az egyéb piaci értékítéletből adódó értékkülönbségeket árfolyamnyereség, illetve árfolyamvesztés megbontásban. Az analitikus nyilvántartást úgy kell kialakítani, hogy az értékpapír eladáskor, kamatfizetéskor vagy osztalékfizetéskor az értékelési különbség változása is nyomon követhető legyen.

(...)

c) Az elszámoló egységekre épülő nyilvántartást alkalmazó pénztár a folyamatosan, naprakészen vezetett analitikus nyilvántartás adatai alapján az értékpapírügyletekkel és az értékpapír értékelésével kapcsolatos valamennyi gazdasági eseményt a főkönyvi könyvelésben havonta az analitika feladása alapján köteles tárgynapra visszamenőlegesen elszámolni. Az analitikus nyilvántartásból készített feladás alapján történő főkönyvi könyvelés során biztosítani kell az analitikus és főkönyvi könyvelés egyezőségét.

5.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben azt nyilatkozta, hogy az MNB-nek a Vizsgálat helyszíni szakasza során kifejtett véleménye alapján elkezdte felmérni a saját nyilvántartó szoftver beszerzésének lehetőségeit, melynek eredményeként a Pénztár megvásárolja a Trinity Consulting által fejlesztett TRIASPension megnevezésű pénztári befektetési nyilvántartó szoftvert. A szoftver megvásárlására vonatkozó szerződést a Pénztár az Észrevételekhez csatolta. A Pénztár a szoftver 2016. január 1-jétől megvalósuló bevezetésével a befektetések nyilvántartására a vonatkozó jogszabályi feltételeknek mindenben megfelelő megoldást fog alkalmazni.

5.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár a jogsértést nem vitatta, csupán annak jövőbeni kiküszöbölése érdekében megtett intézkedéseit ismertette. Az MNB a Pénztár által kialakított befektetési nyilvántartás megfelelőségét a jelen határozat kézhezvételét követően benyújtott dokumentumok, illetve a soron következő vizsgálat keretében tudja megállapítani.

Az MNB a megállapítást a vizsgált időszakra vonatkozóan az 5.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

5.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Fentiek alapján jelen határozat rendelkező részének 5. pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban alakítson ki saját befektetési nyilvántartást.

6. A pénztári kifizetések vizsgálata

6.1 A haláleseti kifizetések vizsgálata

6.1.1 Megállapítás (tényállás)

Az MNB a tagsági jogviszony megszüntetésével kapcsolatos jogszabályi rendelkezések betartásának vizsgálata során az alábbiakat állapította meg:

A vizsgált haláleseti kifizetéseknél – az átadott összesítő táblázat alapján – a tagsági jogviszony megszűnésének dátuma nem a halál időpontjával, hanem az első kifizetés fordulónapjának dátumával azonos. A Vizsgálat által feltárt esetek: A Pénztár 2015. május 21-én kelt, 114. számú nyilatkozatában megerősítette, hogy a 600348080 tagi azonosítójú tagnál 2013. január 30. napja, a 604617316 tagi azonosítójú tagnál 2013. szeptember 5. napja, a 610109720 tagi azonosítójú tagnál 2014. december 8. napja a tagsági jogviszony megszűnés dátuma. Az egyes eseteknél említett időpontok az első kifizetés fordulónapjának dátumát jelölik.

(Jelentés 3.3.5.2 (95) pont, 3.3.5.2. számú táblázat, Pénzt.szolg. 4.)

6.1.2 A Megállapítás minősítése

A Pénztár azzal, hogy a nyilvántartásában több elhunyt tag esetében a tagsági jogviszony megszűnésének időpontjaként nem a tag halálának dátumát, hanem az első kifizetés fordulónapját rögzítette, nem az Öpt. 15. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően járt el.

6.1.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben azt nyilatkozta, hogy a jogszabálynak megfelelően módosítja informatika rendszerét.

6.1.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár a jogsértést nem vitatta, csupán arról nyilatkozott, hogy annak jövőbeni orvoslása érdekében intézkedik. Az MNB a megállapítást a 6.1.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

6.1.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Fentiek alapján jelen határozat rendelkező részének 6 a) pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy a jövőben az elhunyt pénztártagok tagsági jogviszonya megszűnésének időpontját – a jogszabályi előírások figyelembe vételével – az elhalálozás napjával állapítsa meg.

6.2 A tagokkal való elszámolás határidejének vizsgálata

6.2.1 Megállapítás (tényállás)

Az MNB – a tagsági jogviszony megszüntetésével összefüggésben – az elszámolás fordulónapjának meghatározásával kapcsolatosan az alábbiakat állapította meg:

A Vizsgált Időszakban hatályos, 2013. május 16-tól alkalmazandó szolgáltatási, tagokkal való elszámolási szabályzat (**Szolgáltatási Szabályzat**) 5.2 pontjában foglaltak szerint amennyiben a kifizetési kérelemben a tag fordulónapot nem jelöl meg, akkor a pénztár legkésőbbi fordulónapként a kézhezvételt követő 10. munkanapot veszi figyelembe. A Pénztár hatályos szolgáltatási, tagokkal való elszámolási szabályzata is a fenti módon rendelkezik. (Jelentés 2.1 (30) pont, Term. 12.)

6.2.2 A Megállapítás minősítése

A Pénztár azzal, hogy a Szolgáltatási Szabályzat azon tagok esetében, akik a kifizetési kérelemben nem jelölnék meg fordulónapot, nem határozza meg konkrétan az elszámolás fordulónapját, hanem csupán az elszámolás legkésőbbi fordulónapját, megsértette az Öbr. 29/A. § (3) bekezdését.

Az Öbr. 29/A. § (3) bekezdései értelmében az elszámoló egységes rendszerre épülő nyilvántartást vezető pénztárak esetén a tagsági jogviszony Öpt. 15. §-ának (1) bekezdése szerinti megszűnésekor, valamint egyösszegű nyugdíjszolgáltatás kifizetésekor a kifizetés, vagy átutalás - pénztár szabályzata szerinti - legkésőbbi fordulónapja

a) a pénztártag halála miatt szükségessé váló egyösszegű kifizetés, illetve átutalás iránti igény bejelentése pénztárhoz történő beérkezésének;

b) a pénztártagnak a tagsági jogviszony megszüntetésére irányuló bejelentése pénztárhoz történő beérkezésének;

c) a pénztár döntése pénztártaggal történő közlésének; valamint

d) az egyösszegű nyugdíjszolgáltatás kifizetése, illetve átutalása iránti igény bejelentése pénztárhoz történő beérkezésének

időpontját követő tizedik munkanap. Amennyiben a bejelentésben ezt követő időpont került megjelölésre, akkor a megjelölt időpontot kell fordulónapnak tekinteni. A kifizetést, illetve átutalást - a pénztár szabályzata szerint - legkésőbb a fordulónapot követő nyolcadik munkanapon kell teljesíteni.

Az Öbr. 29/A. § (3) bekezdése a pénztár általi kifizetések tekintetében előírja, hogy az elszámolóegységekre épülő nyilvántartási rendszert működtető pénztárak mely napot vehetik figyelembe legkésőbbi fordulónapként, illetve meghatározzák a kifizetendő összeg teljesítésének legkésőbbi időpontját. Mindezek alapján nem elegendő a Szolgáltatási Szabályzatban a lehetséges legkésőbbi fordulónap meghatározása, hanem szükséges annak egyértelmű rögzítése, hogy a Pénztár – a jogszabályban meghatározott kereten belül – hányadik napot tekintí fordulónapnak.

6.2.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben azt nyilatkozta, hogy álláspontja szerint a Pénztár szabályzatai és gyakorlata kifejezetten a pénztártagok érdekeinek védelme érdekében kerültek kialakításra, hogy mihamarabb érvényesíteni lehessen feléjük a fordulónap meghatározását, illetve a szolgáltatás kifizetését. A Pénztár álláspontjának alátámasztására egy hisztogramra hivatkozott, mely által bemutatott esetek azt mutatják, jól kivehetően, hogy a Pénztár nem kívánt a jogszabályok által rendelkezésre álló legkésőbbi időpont szerint kifizetéseket teljesíteni - sőt jól láthatóan törekedett arra, hogy a kifizetések mihamarabb megtörténjenek - azonban léteznek olyan, a Pénztár

működésén kívül álló, vagy a működést befolyásoló külső körülmények, mikor szükség volt a jogszabályi keretek igénybe vételére. Amennyiben az MNB fenntartja a jelen pontban megjelölt álláspontját, úgy a Pénztár a kifogás teljesítéseként a Szolgáltatási Szabályzatot úgy módosítja, hogy a jogszabályok által megadott legkésőbbi határidőt jelöli meg fordulónapként, hogy ne kerülhessen sor arra, hogy határidő túllépés miatt jogszabályt sért.

Mindezekon túlmenően a Pénztár az Észrevételekben arról tájékoztatta az MNB-t, hogy a tagoknak a Szolgáltatási Szabályzatban foglaltaknak megfelelően lehetősége van megjelölni fordulónapot - így a kiszámíthatóság ezen az úton is biztosított a Szolgáltatási Szabályzatban, illetve a Pénztár gyakorlatában.

6.2.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A működési alapelvek közül a kölcsönösség elve kimondja, hogy a pénztárak szolgáltatásaira jogosultakat az igénybevétel szempontjából azonos jogok illetik meg. A fentiek alapján – figyelemmel az Öbr. 29/A. § (3) bekezdésére is –, a Pénztárnak a Szolgáltatási Szabályzatban rögzítenie kell a minden tag esetén egységesen alkalmazandó fordulónapot. Az Öbr. említett szakasza azt rögzíti, hogy mely napot határozhatják meg a pénztárak az elszámolás legkésőbbi fordulónapjaként. A pénztáraknak azonban – különös tekintettel az Öbr. említett szakaszának „a pénztár szabályzat szerinti” fordulatára – szabályzataikban kell egyértelműen meghatározni, hogy a jogalkotó által biztosított időkereten belül mely napot minősítik fordulónapnak. Az elszámolás fordulónapjának egyértelmű meghatározása az elszámolóegységen alapuló nyilvántartást alkalmazó pénztárak – így a Pénztár esetében – kiemelt jelentőséggel bír. A tíz munkanapos határidőn belül – különösen a kockázatosabb eszközöket tartalmazó portfólióiból – történő kifizetések esetében – a kifizetés fordulónapjától függően – előfordulhatnak a kifizetést akár jelentős mértékben befolyásoló árfolyammozgások. Ezek a tagok számára lehetnek pozitív vagy negatív irányú piaci folyamatok, fontos azonban az egységes eljárás, mely oly módon biztosítható, ha a Pénztár a fordulónapot egyértelműen szabályozza. Az MNB nem vitatja, hogy a Pénztár a pénztártagok érdekeit szem előtt tartva kívánt eljárni, a szolgáltatás mihamarabbi kifizetésének megvalósulása érdekében. Ezt azonban a Pénztár oly módon is megteheti, ha a kifizetéshez szükséges iratok beérkezését követő tizedik munkanap helyett egy – a jogszabályokkal összhangban álló – korábbi elszámolási fordulónapot határoz meg a Szolgáltatási Szabályzatban.

A Pénztár hivatkozott arra, hogy léteznek olyan, a Pénztár működésén kívül álló, a Pénztár működésén kívül álló, vagy a működést befolyásoló külső körülmények, mikor szükség volt a jogszabályi keretek igénybe vételére. Amint az fent részletesen kifejtésre került, a Pénztár valamennyi tag esetében egységes – szabályzatban rögzített – határidőt köteles alkalmazni.

Az Észrevételekben a Pénztár jelezte, hogy amennyiben az MNB fenntartja a megállapításban megjelölt álláspontját, úgy a Pénztár a kifogás teljesítéseként a Szolgáltatási Szabályzatot úgy módosítja, hogy a jogszabályok által megadott legkésőbbi határidőt jelöli meg fordulónapként, hogy ne kerülhessen sor arra, hogy határidő túllépés miatt jogszabályt sért.

Az MNB a fentiekkel kapcsolatosan tájékoztatja a Pénztárat, hogy az MNB nem azt minősítette jogsértőnek, hogy a Pénztár nem az igény bejelentését követő tizedik munkanapot jelölte meg fordulónapként. Az MNB a konkrét fordulónapnak a szabályzatban történő rögzítésének mellőzését értékelte jogsértőnek, az, hogy a Pénztár a jogszabályi keretek között melyik napot határozza meg fordulónapként, a Pénztár hatáskörébe tartozó kérdés.

A Pénztár az Észrevételekben hivatkozott arra, hogy a tagoknak a Szolgáltatási Szabályzatban foglaltaknak megfelelően lehetősége van megjelölni fordulónapot. Az MNB megállapítása a fordulónapot meg nem jelölő tagokra vonatkozott, így a Pénztár észrevételét az MNB figyelmen kívül hagyta.

Az MNB a megállapítást a 6.2.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

6.2.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Fentiek alapján jelen határozat rendelkező részének 6 b) pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy a szolgáltatási, tagokkal való elszámolási szabályzatát módosítsa a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, ennek keretében konkrétan határozza meg az elszámolás fordulónapját azon – tagsági jogviszonyt megszüntető – pénztártagok esetében, akik a kifizetés fordulónapját nem jelölik meg.

7. A Pénztár alapszabályának vizsgálata

7.1 Megállapítás (tényállás)

Az MNB a Pénztár 2015. április 1-jétől és a 2015. szeptember 24-től hatályos alapszabályának (**Alapszabály**) vizsgálata alapján az alábbiakat állapította meg:

Az Alapszabály 13.2.5 pontja szerint az igazgatótanácsnak legalább 3 havonként kell ülést tartania. Az igazgatótanács ülését össze kell hívni akkor is, ha azt a küldöttközgyűlés határozta előírta, ha az ellenőrző bizottság vagy az igazgatótanács tagjainak egyharmada, illetve az ügyvezető kéri.

Az Alapszabály nem tartalmazza, hogy az igazgatótanácsot az MNB és a jogszabályban meghatározott esetben a könyvvizsgáló kezdeményezésére is össze kell hívni.

(Jelentés 2.1 (26) pont, Term. 4.)

7.2 A Megállapítás minősítése

Az Öpt. vonatkozó szakaszainak rendelkezései:

24. § (4) Az igazgatótanács az alapszabályban meghatározott időközönként, de legalább három havonként ülést tart. Ülést kell tartania ezen időszakon belül akkor is, ha azt a közgyűlési határozat vagy a Felügyelet előírta, illetve ha az ellenőrző bizottság, az igazgatótanács tagjainak egyharmada vagy az ügyvezető kéri. Amennyiben az igazgatótanács, az ellenőrző bizottság tagjainak egyharmada vagy az ügyvezető kérése ellenére az igazgatótanács ülés nem kerül összehívásra, abban az esetben a kezdeményezők jogosultak az igazgatótanács ülés összehívására. Az igazgatótanács ülés összehívása elmaradásának tényét a kezdeményezők kötelesek bejelenteni a Felügyeletre.

64/A. § (7) Ha a könyvvizsgáló tudomást szerez arról, hogy a pénztár vagyonának vagy a fedezeti tartalék jelentős csökkenése várható, köteles az ellenőrző bizottságot és a pénztár igazgatótanácsát tájékoztatni, továbbá a pénztár közgyűlésének összehívását kezdeményezni, és a Felügyeletnek bejelenteni.

(8) Ha a pénztár közgyűlését az igazgatótanács - a tudomásra jutástól számított nyolc napon belül - nem hívja össze, arra a könyvvizsgáló jogosult. Ha a pénztár közgyűlése nem hozza meg a szükséges döntéseket, a könyvvizsgáló köteles értesíteni a Felügyeletet és a bíróságot.

A Pénztár azzal, hogy az Alapszabály csak részben tartalmazza az igazgatótanács ülés kötelező összehívásának Öpt.-ben előírt eseteit, megsértette az Öpt. 24. § (4) bekezdésében és 64/A. § (7) bekezdésében foglaltakat.

7.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben azt nyilatkozta, hogy a soron következő küldöttközgyűlésén módosítja az Alapszabályt az Öpt.-nek való megfeleltetés érdekében, pontosítva az Alapszabály 13.2.5. pontját.

Az MNB-hez 2015. január 25-én érkezett módosított alapszabály már a jogszabályokkal összhangban álló rendelkezéseket tartalmaz (18585-1/2016. iktatószám).

7.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a jogsértés megszüntetése érdekében teendő jövőbeli intézkedéseiről tájékoztatta az MNB-t, majd benyújtotta módosított – a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló – alapszabályát.

Az MNB a megállapítást a 7.1 pontban foglalt tartalommal a Vizsgált Időszakra fenntartja.

7.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Fentiek alapján a jelen határozat rendelkező részének 7. pontjában az MNB felszólította a Pénztárat, hogy a jövőben biztosítsa alapszabályának a jogszabályi rendelkezésekkel való összhangját.

8. A tájékoztatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések betartásának vizsgálata

8.1 Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat helyszíni szakaszához 2015. április 30-án előzetesen beküldött dokumentumok 16. pontjában csatolt, ügyfeleknek kiküldött tájékoztató levelek közül a 2014/2. számú Pénztári hírlevél (**Pénztári Hírlevél**) a pénztári hozamra vonatkozó információkat tartalmaz. A Pénztári Hírlevél a 10 évre vonatkozó átlagos nettó hozamráta mellett nem tüntette fel a vagyonnövekedési mutatót. (Jelentés 2.2.3 (38) pont, Tagi tájék. 3.)

8.2 A Megállapítás minősítése

A Pénztár azzal, hogy a Pénztári Hírlevélben foglalt, a hozamra – tehát a Pénztár gazdasági tevékenységére – vonatkozó információ közlésében (kereskedelmi kommunikációban) – nem tüntette fel a vagyonnövekedési

mutatót, megsértette az Öbr.-nek – a Pénztári Hírlevél megjelenésének időpontjában hatályos – 25. § (3) bekezdését. Az Öbr. hivatkozott szakasza azt tartalmazta, hogy a pénztár kereskedelmi kommunikációja [a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény 2. § e) pontja] a tíz évre vonatkozó átlagos hozamráta feltüntetése mellett azonos méretben kötelezően fel kell tüntetni az éves hozamráták tíz éves - 4/A. számú mellékletben meghatározott módszerrel számított - egy főre jutó vagyonnal súlyozott átlagos hozamrátáját, a vagyonnövekedési mutatót is. A közzététel során jelezni kell, hogy a tíz éves átlagos hozamráta a vagyonnevelői teljesítményt, a vagyonnövekedési mutató pedig a pénztártagok egyéni számlájának átlagos hozamát jellemzi.

8.3 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár a megállapításra nem tett észrevételt.

8.4 Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár észrevételt nem tett, az MNB a megállapítást a 8.1 pontban foglalt tartalommal fenntartja.

8.5 Az MNB által alkalmazott intézkedés

Az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak egyes gazdálkodási szabályairól szóló 268/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet, valamint az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól szóló 281/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 470/2015. (XII. 29.) Korm. rendelet 13. § (3) bekezdése – 2016. január 1-jei hatállyal – az Öbr. 25. § (3) bekezdését akként módosította, hogy a vagyonnövekedési mutató közzétételére vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezte.

Előbbiekre tekintettel az MNB a Pénztárt a jelen határozat rendelkező részének 8. pontjában arra szólította fel, hogy a jövőben a hozamok kereskedelmi kommunikációja során a mindenkor hatályos jogszabályi előírásokkal összhangban járjon el.

AZ MNB ÁLTAL ALKALMAZOTT INTÉZKEDÉSEK

Az intézkedések jogalapja

Az MNB tv. 42. § d) pontja alapján az MNB a pénztárak felügyeletével kapcsolatos feladatkörében – többek között – ellenőrzi a Pénztár működésére és tevékenységére vonatkozó, a feladatkörébe tartozó hazai jogszabályi rendelkezések és európai uniós jogi aktusok betartását és az MNB által hozott határozatok végrehajtását. Az MNB tv. 75. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ha az MNB a 62. § (2) bekezdése szerinti ellenőrzés – mint a Vizsgálat – végén vagy az általa hivatalosan ismert tények alapján megállapítja a Pénztár működésére és tevékenységére vonatkozó jogszabályokban meghatározott kötelezettségek megszegését, elkerülését, elmulasztását, késedelmes vagy hiányos teljesítését – ha törvény eltérően nem rendelkezik – az Öpt. szerinti intézkedést, kivételes intézkedést alkalmazza, illetve bírságot szab ki.

A Pénztár kötelezettségeinek teljesítése, a pénztártagok érdekeinek védelme, valamint a pénztártevékenységre vonatkozó jogszabályi előírások betartása érdekében az MNB az Öpt. 65. § (3) bekezdése alapján az ott meghatározott intézkedéseket – akár együttesen is – alkalmazhatja.

Az MNB tv. 88. § (1) bekezdésének d) pontja szerint, ha az MNB megállapítja a fogyasztóvédelmi rendelkezések vagy a fogyasztóvédelmi ellenőrzés során hozott határozatának megsértését (...) az arányosság követelményének szem előtt tartásával határidő tűzésével a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére kötelezheti a jogsértőt azzal, hogy az a hibák, hiányosságok megszüntetése érdekében tett intézkedéséről köteles értesíteni az MNB-t.

Az MNB tv.-nek a Vizsgálat megindításának időpontjában hatályos 89/B. § (2) bekezdése szerint, ha az MNB a fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértését ellenőrzési eljárása során észleli, akkor e rendelkezések megsértése miatt a 88. és 89. §-okban meghatározott intézkedéseket alkalmazhatja.

Az MNB tv.-nek ugyancsak a Vizsgálat megindításának időpontjában hatályos 89/B. § (3) bekezdése értelmében, ha az ellenőrzési eljárás keretében megállapított tényállás alapján a 75. § (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott esetkörök mellett a fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértése is megvalósult, akkor az MNB valamennyi jogsértésre egységes intézkedést is alkalmazhat, amelyre a 75. és a 76. §-ban meghatározottakat kell alkalmazni.

Felszólítás a jogszabályoknak való megfelelésre (1-8. pontok)

Az Öpt. 65. § (3) bekezdésének a) pontja alapján az MNB az Öpt.-ben és pénztártevékenységre vonatkozó más jogszabályban meghatározott feltételeknek való megfelelésre, valamint a jogsértő magatartás abbahagyására – esetleg határidő kifizetésével – felszólíthat.

Az MNB tv. 88. § (1) bekezdés a) pontja szerint ha az MNB megállapítja a fogyasztóvédelmi rendelkezések vagy a fogyasztóvédelmi ellenőrzés során hozott határozatának megsértését, a 75. § (4) bekezdés a), c) és e)-i) pontjában meghatározott szempontok figyelembevételével a szükséges intézkedések és a jogszabályok betartására, a feltárt hiányosságok megszüntetésére hív fel.

Az MNB tv. 75. § (4) bekezdése szerinti mérlegelési jogkörében eljárva az MNB úgy ítélte meg, hogy a Vizsgálat által feltárt jogsértések esetén a Pénztár jogszabályszerű működésének helyreállításához szükséges a Pénztár rendelkező rész szerinti, a vonatkozó jogszabályi előírások betartására vonatkozó felszólítása, valamint felhívása, illetve a feltárt jogsértések és hiányosságok orvoslásához a kidolgozandó és végrehajtandó intézkedések nélkülözhetetlenek. Ezen túlmenően a felszólítás, illetve felhívás alkalmazását az MNB szükségesnek tartotta azon jogalkalmazói cél eléréséhez is, hogy a Pénztár a jövőben tartózkodjon a hasonló típusú jogsértések megvalósításától, továbbá ösztönözve legyen a jogszabálysértéseket megvalósító körülményei megváltoztatására.

Fentiek alapján az MNB a jelen határozat indokolásának 1.1.1, 1.2.1, 2.1, 3.1., 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1, 5.1., 6.1.1, 6.2.1 és 7.1, valamint 8.1 pontjaiban kifejtett megállapítások alapján a határozat rendelkező részének 1-8. pontjaiban előírt felügyeleti intézkedésekről határozott. Az MNB az intézkedések alkalmazása során az MNB tv. 75. § (4) bekezdésében meghatározott körülmények közül az a) pont alapul vételével tekintettel volt a szabályok megsértésének, illetőleg a hiányosságoknak a súlyosságára.

AZ MNB ÁLTAL KISZABOTT BÍRSÁG

Felügyeleti bírság kiszabása (9. pont)

A Pénztár kötelezettségeinek teljesítése, a pénztártagok érdekeinek védelme, valamint a pénztártevékenységre vonatkozó jogszabályi előírások betartása érdekében az MNB az Öpt. 65. § (3) bekezdés f) pontja alapján felügyeleti bírság megfizetésére kötelezhet. Az MNB tv. 76. § (1) bekezdése alapján a pénztárakkal szemben kiszabható felügyeleti bírság összege százezer forinttól kétmilliárd forintig terjedhet.

Az MNB tv. 4. § (9) bekezdés a), b) és d) pontjai – a pénzügyi közvetítőrendszer felügyelete körében – az MNB tevékenységének céljaként jelöli meg a pénzügyi közvetítőrendszer zavartalan, átlátható és hatékony működésének biztosítását, a pénzügyi közvetítőrendszer részét képező személyek és szervezetek prudens működésének elősegítését, illetve a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybevevők érdekeinek a védelmét, a pénzügyi közvetítőrendszerrel szembeni közbizalom erősítését.

A fentiek alapján az MNB úgy ítélte meg, hogy – a fokozatosság elvére is figyelemmel – a jogszabályoknak való megfelelésére felszólítás mint intézkedés önmagában nem szolgálja elégséges módon az MNB által elérni kívánt – az MNB tv.-ben meghatározott, és jelen határozatban idézett – célokat. A Pénztár működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések maradéktalan betartásának kikényszerítése érdekében ezért, ami közvetett módon biztosíthatja a fogyasztóvédelmi rendelkezések teljes körű érvényesülését is, a jelen határozat indokolásának 1.1.2 és 5.2 pontjaiban rögzített jogszabálysértések tekintetében az MNB felügyeleti bírság kiszabását is szükségesnek tartotta.

Az MNB az alábbi indokok alapján tartotta indokoltnak a fent meghatározott esetekben a felügyeleti bírság alkalmazását:

- A tagi kölcsön nyújtása során, a jelen határozat 1.1.2. pontjában megállapított jogsértést az MNB az alábbiak szerint értékelte: A Pénztár gyakorlata azt eredményezi, hogy a tagi kölcsönt igénylő tagoknak sérül a szabad portfólió választási jogosultságuk. A Pénztár a tagi kölcsönt igénylő tagok számára a jogszabályban foglaltakat meghaladó – a tagi érdekeket sértő – feltételeket határoz meg a kötelező portfólióváltás előírásával azon tagi kölcsön igénylők esetében, akiknek a megtakarítása nem a klasszikus portfólióban van elhelyezve. A tagi kölcsön előnye a pénzügyi intézmények által nyújtott hitelekkel szemben az, hogy utóbbi esetében a hitelt

felvevőnek sok esetben valamilyen biztosítékot kell nyújtania, munkáltatói igazolást kell beszereznie a munkaviszony fennállásáról, illetve az Észrevételekben (jelen határozat 1.1.3) foglaltak szerint annak felvétele akár jelentős díjjal is járhat (például közjegyzői díj, külön biztosítás díja). Ezzel szemben a tagi kölcsönök esetében az egyéni számlán maradó összeg képezi a tagi kölcsön visszafizetésének biztosítékát, a tagnak csupán csekélyebb összegű díjat kell fizetnie a tagi kölcsön igénylése során. A kölcsönre szoruló tag pontosan az Észrevételekben említett többletköltségekkel növelt hitelt/kölcsönt kénytelen felvenni, amennyiben szabad portfólióválasztási jogához ragaszkodik, és tagi kölcsön igényét elutasítják. Az említett pénztári gyakorlatot az MNB az MNB tv. 75. § (4) bekezdés a) és c) pontja – a szabályszegés vagy mulasztás súlyossága, a jogsértésnek a pénztár tagjaira gyakorolt hatása – alapján bírság kiszabását megalapozó jogsértésként értékelte.

- Az MNB ugyancsak szükségesnek tartotta a bírságintézkedés alkalmazását az 5.2 pontban megállapított jogsértés esetén. Az önálló befektetési nyilvántartás megléte a Pénztár működésének alapvető feltétele. Az Öszr. 42/A. § (9) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a pénztárnak a befektetett pénzügyi eszközök, valamint a forgóeszközök között kimutatott értékpapírokhoz kapcsolódóan folyamatos, naprakész analitikus nyilvántartást kell vezetnie. Ilyen pénztári nyilvántartás hiánya azt eredményezi, hogy a Pénztár a befektetett eszközök állományát – a Vagyonkezelő nyilvántartására támaszkodva – tudja lekérdezni. Az alapbizonylatok főkönyvi feladását megelőzően történő ellenőrzése jelentősen csökkenti a hibás rögzítés lehetőségét, azonban ez az ellenőrzés sem helyettesítheti a saját pénztári nyilvántartást. A Vagyonkezelő nyilvántartási rendszerének esetleges hiányosságai azt eredményezhetik, hogy a Pénztár csak késedelemmel tudja lekérdezni befektetett eszközeinek állományát.

E jogsértés kapcsán – figyelemmel az MNB tv. 75. § (4) bekezdés e) pontjára – az MNB indokoltnak tartotta a felszólítás mellett a felügyeleti bírság kiszabását is. Az MNB tv. hivatkozott szakasza értelmében az MNB az intézkedések alkalmazásánál tekintettel van a szabályszegéssel vagy a mulasztással előidézett kockázatra.

A felügyeleti bírság összegének meghatározásánál – az arányosság elvére is figyelemmel – az MNB elsősorban azt mérlegelte, hogy a Pénztár által elkövetett jogsértések piacra gyakorolt hatására, gyakoriságára, a tagok érdekeinek potenciális és tényleges sérelmére, valamint a Pénztár piaci súlyára tekintettel mekkora összegű felügyeleti bírság alkalmas arra, hogy egyrészt a Pénztárt a jövőre nézve visszatartsa a hasonló típusú jogsértések megvalósításától, másrészt ösztönözze a Pénztárt a jogszabálysértést megvalósító körülményei megváltoztatására, harmadrészt a Pénztár által képviselt piac számára annak világos jelzésére, hogy az MNB a Pénztárnál feltárt jogszabálysértéseket milyen súlyú jogsértésnek tekinti, saját jogalkalmazói gyakorlatában azokhoz milyen jogkövetkezményeket rendel.

A Pénztár 2015. szeptember 30-án fennálló adatai alapján – mintegy 203.000 fős taglétszámát tekintve – hozzávetőlegesen 17,6%-os piaci részesedéssel, míg a mintegy 157 milliárd forintos vagyonára figyelemmel, nagyságrendileg 14,1%-os piaci részesedéssel rendelkezik az önkéntes nyugdíjpénztári piacon. A fenti mutatók alapján a Pénztár jelentős súlyú piaci szereplőnek minősül, amit az MNB a bírság kiszabása körében súlyosító körülményként vett figyelembe.

Az MNB enyhítő körülményként értékelte, hogy az 5.2 pontban megállapított jogsértés esetén a főkönyvi feladást megelőzően az alapbizonylatok ellenőrzését a Pénztár elvégezte. Az MNB – az MNB-vel kapcsolatosan tanúsított együttműködésként értékelte az MNB tv. 75. § (4) bekezdés f) pontja alapján – és enyhítő körülményként vette figyelembe azt is, hogy a Pénztár a jogsértés megszüntetése érdekében intézkedett, az annak kiküszöbölésére szolgáló szerződést az Észrevételekhez csatolta.

Az MNB enyhítő körülményként vette figyelembe az 1.1.2 pontban foglalt jogsértés értékelése során, hogy az első ízben portfóliót váltó tagok esetében a Pénztár – választható portfóliós szabályzata alapján – a klasszikus portfólióba történő átlépéshez kapcsolódóan nem számolt fel díjat.

Az MNB enyhítő körülményként értékelte továbbá, hogy a Pénztárral, illetve annak jogelődjével, az Allianz Hungária Önkéntes- és Magánnyugdíjpénztár önkéntes ágazatával szemben az elmúlt öt évben nem alkalmazott bírságszankciót.

A fentiek alapján a felügyeleti bírság összegét az MNB – figyelemmel az MNB tv. 76. § (1) bekezdésében rögzített, százezer forinttól kétmilliárd forintig terjedő bírságkeretre, és tekintettel az MNB tv. 75. § (4) bekezdésében foglalt mérlegelési szempontok fentiek szerinti értékelésére – a jelen határozat rendelkező részének 9. pontjában írt összegben állapította meg. Ezen összegű felügyeleti bírság kiszabásával látta elérhetőnek azt a jogalkalmazói célt,

hogy a Pénztárt a jövőre nézve visszatartsa a hasonló típusú jogsértések megvalósításától, továbbá ösztönözze a Pénztárt a jogszabálysértést megvalósító körülményei megváltoztatására. Ezen bírságösszeg kiszabását tartotta továbbá alkalmasnak az MNB arra, hogy a többi piaci szereplő számára jelezze azt, hogy az MNB a jelen határozatban feltárt jogsértések elkövetését – figyelembe véve a fent kifejtett súlyosító és enyhítő körülményeket – megfelelő nyomatékú felügyeleti bírság kiszabásával szankcionálja. Az MNB tv. 77. § (1) bekezdése szerint a bírságot a kiszabásáról hozott döntés jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül kell a döntésben megjelölt számlára befizetni.

Tájékoztató (10. pont)

A jelen határozat rendelkező részében előírt tájékoztató a Pénztár jogi és ténybeli helyzete tekintetében elsőrendű fontosságú, hiszen a megfelelő tájékoztató hiányában a Pénztár igazgatótanácsa (IT) és ellenőrző bizottsága (EB), illetve a küldöttközgyűlés az Öpt.-ben meghatározott jogköreit nem tudná teljességében gyakorolni, és ez sértené a pénztártagok jogait. Az IT, illetve az EB tagjainak feladatait és hatáskörét az Öpt. 24–27. §-ai, egyetemleges felelősségüket feladatkörükben kötelezettségeik megszegésével okozott kárért az Öpt. 20. §-a rögzíti.

A határozat a hivatkozott jogszabályhelyeken, az MNB tv. 42. § d) és e) pontján, valamint a Ket. 71. § (1) bekezdésén alapul.

A határozatot az MNB tv. 4. § (9) bekezdésében és a 39. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörömben – az MNB tv. 13. § (11) bekezdésében foglaltak szerint átruházott kiadmányozási jogkörömben – eljárva hoztam meg.

Az MNB tv. 77. § (1) bekezdése szerint a bírságot a kiszabásáról hozott döntés jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül kell a döntésben megjelölt számlára befizetni. A késedelmi pótlék MNB általi felszámításának lehetőségét a Ket. 132. §-a biztosítja. Az MNB által kiszabott bírságnak az állami adóhatóság útján, adók módjára történő behajtásának lehetősége a Ket. 126. § (1) bekezdés a) pontján és az MNB tv. 54. § (3) bekezdésén alapul.

Az MNB a Ket. 72. § (1) bekezdés df) pontja alapján hívta fel a Pénztár figyelmét arra, hogy amennyiben jelen határozati kötelezésnek nem, vagy nem teljes körűen, illetve késedelmesen tesz eleget, az MNB-nek – az MNB tv. 48. § (5) bekezdése és 75. § (1) bekezdése alapján – további, jogszabályban biztosított intézkedések alkalmazására van lehetősége.

A határozat elleni jogorvoslatról szóló tájékoztató a Ket. 100. § (1) bekezdés a) pontján, a 100. § (2) bekezdésén, a 109. § (1) bekezdés a) pontján, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdésén, 327. § (1)-(2) bekezdéseiben, a 330. § (2) bekezdésén, a 332. § (2a) bekezdésén és a 338. § (1)-(3) bekezdéseiben alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (1) bekezdés c) pontja, valamint 73/A. § (3) bekezdése értelmében a közlés napján jogerős.

Budapest, 2016. január 29.

